

YÖNETMELİK

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:

**BANKALARIN KREDİ İŞLEMLERİNE
İLİŞKİN YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, bankalarca verilen kredilere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik hükümleri;

- a) Kredi açma yetkisinin devri, bankanın dâhil olduğu risk grubu ve mensupları ile ilişkileri, kredi komitesinin oluşumu ve çalışması,
- b) Kredilerin izlenmesi, hesap durumu belgesi alınması, bankalarca alınması zorunlu olan ilave belgeler, kredi derecelendirme notu ile sektörel ve mali analiz raporları,
- c) Konut, taşıt ve diğer tüketici kredilerine ilişkin sınırlamalar,
- ç) Sorunlu alacakların çözümlenmesi,
- d) Katılım bankalarının fon kullandırma yöntemleri,
- ile ilgili usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 43 üncü, 48 inci, 50 nci, 51 inci, 52 nci, 53 üncü ve 93 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

- a) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,
- b) Finansal kuruluş: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan finansal kuruluşu,
- c) Kanun: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,
- ç) Kredi: Kanunun 48 inci maddesi uyarınca kredi sayılan işlemleri,
- d) Kredi teminat oranı: Kredi tutarının teminat olarak alınan varlığın değerine oranını,
- e) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,
- f) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
- g) Merkezi yönetim: 23/10/2015 tarihli ve 29511 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan merkezi yönetimi,
- ğ) Özkaynak: 5/9/2013 tarihli ve 28756 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanacak özkaynağı,
- h) Risk grubu: Kanunun 49 uncu maddesi uyarınca belirlenen risk grubunu,
- ı) Risk Merkezi: Kanunun ek 1 inci maddesinde belirtilen Risk Merkezini,
- i) Satıcı: 16 ncı maddenin birinci fıkrasında sayılan yöntemlere dayalı finansmana konu mal, hak ve hizmeti satan, sağlayan, üreten, kiralayan ve/veya dağıtan gerçek ya da tüzel kişiyi,
- j) Sorunlu alacaklar: 22/6/2016 tarihli ve 29750 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında yeniden yapılandırılmış alacak ve donuk alacak olarak kabul edilen alacakları,
- k) Üst yönetim: 11/7/2014 tarihli ve 29057 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan üst yönetimi,
- l) Yeniden yapılandırma: Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen yeniden yapılandırmayı,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kredi Açma Yetkisinin Devri, Bankanın Dâhil Olduğu Risk Grubu ve Mensupları ile İlişkiler ve Kredi Komitesi

Kredi açma yetkisinin devri ve bankanın dâhil olduğu risk grubu ve mensuplar ile ilişkiler

MADDE 4- (1) Bankalarda kredi açma yetkisi esas itibarıyla yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu; kredi açma, onay verme ve diğer idarî esaslara ilişkin politikaları oluşturmak, bunların uygulanmasını ve izlenmesini sağlamak ve gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Yönetim kurulu kredi açma yetkisini teşkil edeceği kredi komitesine veya genel müdürlüğe devredebilir. Yönetim kurulunca kredi açılmasında veya yetki devrinde genel müdürlüğün yazılı önerisi aranır. Yönetim kurulu, kredi komitesi, genel müdür, genel müdür yardımcısı, genel müdür

veya genel müdür yardımcısının yer aldığı komiteler yetkisinde açılacak krediler için yapılacak önerilerde, kredi talebinde bulunanların mali tahlil ve istihbarat raporlarının ekli olması zorunludur.

(2) Bir gerçek veya tüzel kişiye açılacak kredi sınırının tespitinde, yönetim kurulu, en fazla, kredi komitesine özkaynakların yüzde onu, genel müdürlüğe yüzde biri tutarındaki kredi açma yetkisini devredebilir. Genel müdürlük kendisine devredilen kredi açma yetkisini diğer birimleri, bölge müdürlükleri veya şubeler aracılığıyla da kullanabilir.

(3) Yönetim kurulunca yetkinin, kredinin tutarı, cinsi, alınacak teminat başta olmak üzere kredi açılmasında mutaden tespiti gereken hususları içerecek şekilde kapsam ve sınırlarının açık ve ayrıntılı olarak belirlenmiş ve yazılı biçimde, kredi açılmadan önce devredilmiş olması gerekir.

(4) Kredi açma yetkisini haiz olanlar, kendileri ile eş ve velâyeti altındaki çocuklarının veya bunlarla risk grubu oluşturan diğer gerçek ve tüzel kişilerin taraf olduğu kredi işlemlerine ilişkin değerlendirme ve karar verme aşamalarında yer alamaz ve bu hususu yazılı olarak denetim komitesine bildirir. Banka genel müdürü veya yönetim kurulu üyelerinden, yalnızca bu sıfatları dolayısıyla Kanunun 49 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca bankanın dâhil olduğu risk grubu içinde yer alanlar hakkında, bankanın dâhil olduğu risk grubuna kullanılacak kredilere ilişkin olarak bu fıkra uygulanmaz.

(5) Bankanın dâhil olduğu risk grubu ve Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen kişiler ile yapılan;

a) Kredi işlemleri ile hizmet sözleşmeleri, mal alım satım işlemleri ve benzeri işlemler için değerlendirme, onay ve iş akış süreçleri yönetim kurulunca yazılı olarak belirlenir.

b) Yönetim kurulunca belirlenecek önemlilik eşiği üzerindeki hizmet sözleşmeleri, mal alım-satım işlemleri, kredi işlemleri, kredilerin kayıttan düşülmesi ve benzeri işlemler yönetim kurulunun ön onayına tabi olarak gerçekleştirilir. Kurul söz konusu önemlilik eşiğine ilişkin olarak sınır koymaya yetkilidir.

c) Kredilendirme ve diğer işlemlerde aranan koşulların bu işlemlere ilişkin tahsis, ödeme, teminatlandırma dâhil tüm aşamalarda piyasa koşullarından farklılık arz etmemesi gerekir.

(6) Beşinci fıkrafta belirtilen kişilere verilecek krediler ile bunlarla gerçekleştirilecek diğer işlemlere ilişkin karar ve süreçlerde yer alan kişilerin çıkar çatışmasını engelleyecek şekilde belirlenmesi gerekir.

(7) Üst yönetim, kredi tahsis ve izleme birimlerinin bu maddede düzenlenen şartlara uyum konusunda azami dikkati göstermesine yönelik tüm tedbirleri almakla yükümlüdür.

(8) Bankanın bu madde kapsamındaki işlemlerinin gerekli şekilde tesis edilip edilmediği ile bu işlemlerin izlenmesi ve raporlanması iç denetim birimlerinde gözden geçirilir. Tespit edilen aksaklıklar, alınması tavsiye edilen tedbirler ile birlikte üst yönetime bildirilir.

Kredi komitesinin oluşumu

MADDE 5- (1) Banka yönetim kurulunun, kredilerle ilgili olarak vereceği görevleri yapmak üzere, Kanunun 25 inci maddesine göre süre hariç genel müdürde aranan şartları taşıyan üyeleri arasından seçeceği en az iki üye ile banka genel müdürü veya vekilinden oluşan bir kredi komitesi kurulabilir. Herhangi bir toplantıya katılamayacak kredi komitesi üyesi yerine görev yapmak üzere süre hariç genel müdürde aranan şartları taşıyan yönetim kurulu üyeleri arasından iki yedek üye seçilir. Kredi komitesi üye ve yedeklerinin seçiminde yönetim kurulu üyelerinin en az dörtte üçünün olumlu oyu aranır.

(2) Türkiye’de şube açmak suretiyle faaliyet gösteren yabancı bankalarda kredi komitesi kurulması halinde, müdürler kurulu aynı zamanda kredi komitesi görevini yürütür.

Kredi komitesinin çalışma esasları

MADDE 6- (1) Kredi komitesi tüm üyelerin katılımı ile toplanır.

(2) Kredi komitesinin oy birliği ile verdiği kararlar doğrudan, oy çokluğu ile verdiği kararlar yönetim kurulunun onayından sonra uygulanır.

(3) Komite gündemi genel müdür veya genel müdürün bulunmaması halinde vekili tarafından tespit edilir ve diğer üyelere duyurulur. Kredi komitesince kredi açılmasında genel müdürlüğün yazılı önerisi aranır.

(4) Yönetim kurulu, kredi komitesinin faaliyetlerini denetlemekle yükümlüdür. Yönetim kurulu üyelerinden her biri, kredi komitesinden, komitenin faaliyetleri hakkında her türlü bilgiyi istemeye ve gerekli göreceği her türlü kontrolü yapmaya yetkilidir.

(5) Kredi komitesi kararları karar defterine kaydedilir. Kredi komitesi karar defteri, yönetim kurulu karar defterinin tabi olduğu usul ve esasa göre tutulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kredilerin İzlenmesi, Hesap Durumu Belgesi, Bankalarca Alınması Zorunlu Olan İlave Belgeler, Kredi Derecelendirme Notu ve Sektörel ve Mali Analiz Raporları

Kredilerin izlenmesi

MADDE 7- (1) Bankalar, kredileri nedeniyle maruz kalınacak riskleri ölçmek, karşı tarafın malî gücünü düzenli olarak analiz etmek ve izlemek, gerekli bilgi ve belgeleri temin etmek ve bunlara ilişkin esasları belirlemek zorundadır. Bu kapsamda, asgari olarak 8 ilâ 10 uncu maddelerde belirtilen bilgi ve belgelerin bankalarca temin edilmesi gerekir.

Hesap durumu belgesi

MADDE 8- (1) Bankalarca beş milyon Türk Lirası üzerinde verilecek nakdi ve gayri nakdi krediler için müşterilerden hesap durumu belgesi alınması zorunludur.

(2) Aşağıdaki belgeler hesap durumu belgesi olarak kabul edilir:

a) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan muhasebe ve finansal raporlama standartlarına uygun şekilde hazırlanmış ve bağımsız denetimden geçmiş finansal tablolar.

b) 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve ilgili düzenlemeleri uyarınca düzenlenmiş ve 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununda yer alan usul ve esaslar uyarınca denetlenmiş finansal tablolar.

c) Yurt dışında yerleşik kişiler için, ilgili ülkelerin mevzuatına göre düzenlenmiş ve denetimden geçmiş finansal tablolar.

(3) İkinci fıkra kapsamında belirtilen belgeleri düzenlenmeyen müşteriler için, bunların mali gücünün analizine imkan sağlayacak ve faaliyetlerinin niteliğine uygun olarak düzenlenecek belgeler hesap durumu belgesi olarak alınır.

(4) Tüketici kredileri hariç olmak üzere, verilen krediler birinci fıkrada belirtilen eşik tutarın üzerinde kaldığı sürece bunlara ilişkin hesap durumu belgelerinin her yıl hesap dönemini izleyen dokuz ay içerisinde alınmasına devam edilir.

(5) Nakit, nakit benzeri kıymet ve hesaplar ile kıymetli maden karşılığında yapılan, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile yapılan, kanunla teşkilatlanmış para piyasalarında yapılan, merkezi karşı taraf hizmeti sunulan piyasalarda yapılan, yurt içi bankaların kendi aralarındaki vadesiz veya vadesi üç ayı aşmayan işlemler için hesap durumu belgesi alınmayabilir.

Bankalarca alınması zorunlu olan ilave belgeler

MADDE 9- (1) Risk Merkezi nezdindeki en güncel bilgilere göre, bankacılık sektöründeki toplam riski Kurulca belirlenecek tutarın üzerinde olan, ayrıca merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ve bunlara bağlı kuruluşlar, mahalli idareler ile bankalar ve finansal kuruluşlar dışında kalan ve kredileri Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca canlı alacak olarak izlenen müşterilerden, kredi tahsis aşamasında;

a) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan muhasebe ve finansal raporlama standartları çerçevesinde konsolide finansal tablo hazırlama şartlarını taşıyanlardan konsolide, konsolide finansal tablo hazırlama şartlarını taşımayanlardan konsolide olmayan ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmiş en güncel finansal tablolarının ve bağımsız denetim raporlarının,

b) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan muhasebe ve finansal raporlama standartlarında tanımlandığı şekilde başka bir işletmenin bağlı ortaklığı olanlardan, söz konusu standartlardaki tanımlamalara uyan ana ortaklıklarının Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmiş en güncel konsolide finansal tablolarının ve bağımsız denetim raporlarının,

c) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan muhasebe ve finansal raporlama standartlarında tanımlandığı şekilde başka işletmelerin tek başına kontrolünde olmayan ancak müşterek kontrol edilen bir işletme olanlardan, müşterek kontrol eden işletmelerin her birinin Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan muhasebe ve finansal raporlama standartları çerçevesinde hazırlanmış ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmiş en güncel haliyle varsa konsolide, yoksa konsolide olmayan finansal tablolarının ve bağımsız denetim raporlarının,

ç) (a) ilâ (c) bentlerinde belirtilen finansal tablolarda yer verilen bilgilerden hareketle hazırlanacak ve bağımsız denetim kuruluşunun güvence raporunu içeren EK-1’de yer alan analiz tablosunun,

d) Sermaye Piyasası Kurulu tarafından 3/1/2014 tarihli ve 28871 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kurumsal Yönetim Tebliğine (II-17.1) tabi anonim ortaklıklardan, anılan Tebliğde yer verilen kurumsal yönetim ilkelerine uyum raporunun,

bankalarca alınması zorunludur.

(2) Bu madde hükümleri yurt dışında yerleşik kişiler bakımından aşağıdaki şekilde uygulanır:

a) Bankalarca alınması zorunlu tutulan finansal tablolar, uluslararası standartlara uygun olarak düzenlenmiş ve bağımsız denetimden geçmiş finansal tabloları ifade eder.

b) Birinci fıkranın (ç) bendinde belirtilen EK-1’de yer alan analiz tablosunun, bağımsız denetim kuruluşunun güvence raporu alınmaksızın, bankalarca düzenlenmesi mümkündür.

c) Birinci fıkranın (d) bendinde belirtilen kurumsal yönetim ilkelerine uyum raporu alınmaz.

(3) Bu madde kapsamındaki belgeleri kredi tahsis aşamasında ibraz edemediğini beyan eden müşterilere, belgelerin teminine yönelik olarak, kredi tahsisi yapılan yılı müteakip azami dokuz ay süre tanınmak suretiyle kredi tahsisi yapılabilir.

(4) Beşinci fıkra hükümleri saklı kalmak ve kredi ilişkisi devam etmek kaydıyla bu maddedeki ilave belgeler; ilk kez hangi hesap dönemi itibarıyla alındıysa bu hesap dönemiyle birlikte toplam beş ardışık hesap dönemi için, ilgili müşteri ile kredi ilişkisi bulunan tüm bankalarca alınmaya devam edilir. Müşteri ile daha sonraki dönemde kredi ilişkisine giren bankalar ise müşteri ile kredi ilişkisine girdikleri tarihten itibaren, bu fıkra da belirtilen beş hesap dönemi tamamlanacak şekilde, ilgili belgeleri almakla yükümlüdür. Bu belgelerin teminine yönelik olarak, müşterilere ilgili yılı müteakip azami dokuz ay süre tanınabilir.

(5) Bu madde kapsamına girdikten sonra kredileri Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca donuk olarak sınıflandırılan müşterilerden ilave belge alınması uygulamasına son verilir.

(6) Üçüncü ve dördüncü fıkralar uyarınca müşteriye tanınan sürelerin sonunda bu madde kapsamındaki belgelerin eksiksiz olarak temin edilmemesi halinde ilgili banka durumu derhal Kuruma bildirmek zorundadır.

(7) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca belirlenir.

Kredi derecelendirme notu

MADDE 10- (1) Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca canlı alacak olarak izlenen kredilerden Kurulca kapsamı belirlenecek olanlar için 17/4/2012 tarihli ve 28267 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Derecelendirme Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında yetkilendirilmiş bir kuruluşun verdiği kredi derecelendirme notunun alınması zorunludur.

Sektörel ve mali analiz raporları

MADDE 11- (1) 23/2/2016 tarihli ve 29633 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sistemik Önemli Bankalar Hakkında Yönetmelik uyarınca belirlenen sistemik önemli bankalar;

a) Maruz kaldıkları kredi riskinin en yoğun olduğu sektörlerden, bireysel krediler hariç ilk beş sektörü belirlemek suretiyle yıllık bazda hazırlayacakları analiz raporlarını,

b) Yıl sonları itibarıyla en büyük elli risk grubu için yıllık bazda hazırlayacakları konsolide mali tahlil ve istihbarat raporlarını,

denetime hazır halde bünyelerinde saklamak zorundadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Konut, Taşıt ve Diğer Tüketici Kredilerine İlişkin Sınırlamalar

Konut, taşıt ve diğer tüketici kredilerine ilişkin sınırlamalar

MADDE 12- (1) Tüketicilere, konut edinmeleri amacıyla kullanılacak kredilerde ve taşıt kredileri hariç konut teminatlı kredilerde, kredi teminat oranının azami sınırı, dördüncü fıkra uyarınca belirlenir. Sınırlamaya konu krediler için teminat olarak alınan gayrimenkullerin değerlemesinin Kurul veya Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş değerlendirme şirketlerine yaptırılması ve sınırlamada bu değerlerin kullanılması zorunludur.

(2) Tüketicilere, binek araç edinimi amacıyla kullanılacak taşıt kredilerinde ve taşıt teminatlı kredilerde veya yapılacak finansal kiralama işlemlerinde, kredi teminat oranının azami sınırı, dördüncü fıkra uyarınca belirlenir. İkinci el binek araçlarda taşıtın değerinin tespitinde kasko değeri esas alınır.

(3) Konut edinmeleri ve konut tadilatı kapsamında konutun 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 684 üncü maddesinde düzenlenen bütünlüyci parçası niteliğini haiz olacak şekilde mal veya hizmet alımı amacıyla tüketicilere kullanılan krediler, konutların finansal kiralama yoluyla tüketicilere kiralınması, diğer gayrimenkul alımı amaçlı krediler, eğitim ve öğrenim ücretinin finansmanı amacıyla kullanılacak krediler ve kamu kurum ve kuruluşlarına olan borçların finansmanı amacıyla doğrudan ilgili kurum veya kuruluşun hesabına ödeme yapılmak şartıyla kullanılan krediler ile bu kredilerin yeniden yapılandırılması amacıyla kullanılan krediler hariç olmak üzere, tüketici kredilerinde ve tüketici kredilerinin yeniden yapılandırılmasında uygulanacak azami vade dördüncü fıkra uyarınca belirlenir.

(4) Kurul, Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak, bu maddede yer alan sınırlamaları belirlemeye veya ilave sınırlamalar getirmeye yetkilidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sorunlu Alacakların Çözümlemesi

Sorunlu alacakların çözümü

MADDE 13- (1) Sorunlu alacakların çözümü, bankaların sorunlu alacaklarının yönetim ve azaltım faaliyetlerini kapsar.

(2) Brüt donuk alacak tutarının sektörün toplam brüt donuk alacak tutarına oranı binde beş veya üzerinde olan bankalarca, sorunlu alacakların yönetimi ve makul bir süre içinde azaltılması amacıyla sorunlu alacak stratejisi ve çözümleme birimleri oluşturulur. Söz konusu oranın hesaplanmasında bir önceki yıl sonu verisi kullanılır.

(3) Brüt donuk alacak tutarının sektörün toplam brüt donuk alacak tutarına oranı binde beşin altında olsa dahi, belirli bir coğrafi bölgede, belirli bir sektöre ya da ilişkili müşterilere kullanılan kredilerden oluşan bir portföyün bankaların donuk alacakları içinde önemli bir payının olması durumunda, Kurum bu bankalardan sorunlu alacak stratejisi oluşturmasını ve çözümleme birimlerinin kurulmasını isteyebilir.

(4) Yapılacak denetimler ve değerlendirmeler neticesinde bankaların sorunlu alacaklarında ya da alacaklardan dolayı edinilen varlıklarında yüksek ya da artan düzeyde artış, hızlı kredi büyümesi veya düşük karşılık ayırma oranları gibi kredi riskinde artışa işaret eden durumların tespit edilmesi halinde, Kurum bu bankalardan da sorunlu alacak stratejisi oluşturmasını ve çözümleme birimleri kurulmasını isteyebilir.

(5) Yönetim kurulu; sorunlu alacakların çözülmesine ilişkin politikaları oluşturmak, bunların uygulanmasını ve izlenmesini sağlamak ve gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

Sorunlu alacak stratejisi ve operasyonel plan

MADDE 14- (1) 13 üncü madde kapsamına giren bankalarca hazırlanacak sorunlu alacak stratejisinin üç yıllık bir zaman dilimini öngörmesi ve asgari olarak, sorunlu alacakların çözülmesine ve alacaklardan dolayı edinilen varlıkların yönetilmesine ilişkin takvime bağlı niceliksel hedefleri içermesi ve buna yönelik bir operasyonel plan ile desteklenmesi gerekir.

(2) Bankalarca sorunlu alacak stratejisinde yer alan hedeflere ulaşmaya yönelik her yıl bir öz değerlendirme yapılarak sonuçları yönetim kuruluna bildirilir.

(3) Bankaların sorunlu alacak stratejileri ile operasyonel planları yönetim kurullarınca onaylanarak, her yıl mart ayının sonuna kadar Kuruma gönderilir.

(4) Bankalarca ayrıca, sorunlu alacak stratejileri ve operasyonel planlar kapsamındaki gerçekleştirmeler, hedefler ve tespit edilen sapmalar ile bunlar için uygulanacak iyileştirici aksiyonlar da sorunlu alacak stratejileri ve operasyonel planlar ile birlikte her yıl mart ayının sonuna kadar Kuruma gönderilir.

(5) İhtiyaç duyulması halinde, Kurum üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirtilen gönderim tarihini değiştirebilir.

Çözümleme birimleri

MADDE 15- (1) 13 üncü madde kapsamına giren bankalarca, olası bir çıkar çatışmasının önüne geçilmesini teminen kredi tahsis birimlerinden bağımsız bir fonksiyon olarak ayrı çözümleme birimleri oluşturulur.

(2) Sorunlu alacak stratejisi kapsamında sorunlu alacakların çözülmesine ilişkin faaliyetler çözümleme birimleri tarafından gerçekleştirilir.

ALTINCI BÖLÜM

Katılım Bankalarının Fon Kullandırma Yöntemleri

Katılım bankalarının fon kullandırma yöntemleri

MADDE 16- (1) Katılım bankalarının fon kullandırma yöntemleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Satım yöntemleri: Finansman sağlama amacıyla müşterinin ihtiyaç duyduğu her türlü maddi ve gayri maddi mallar ile hakların, bedeli satıcıya ödenerek tedarik edilmesi işlemidir. Satım yöntemleri; kâr beyanı ile satım (murabaha), kârsız satım (tebliye), pazarlık usulüyle satım (müsaveme), peşin ödemeli satım (selem), açık hesaplı satım (istiscar), kâr beyanı ile emtia satımı (teverruk) ve eser sözleşmesi (istisna) türlerinden oluşur.

b) Kiralama yöntemleri: Finansman sağlama amacıyla, tüketilmeden kullanılabilen bir varlığın menfaatinin devri veya bir hizmetin sunulması işlemidir. Kiralama yöntemleri; adi kiralama, finansal kiralama, faaliyet kiralaması, ürün kiralaması, işgücü kiralaması ve hizmet kiralaması türlerinden oluşur.

c) Ortaklık yöntemleri: Gerçek veya tüzel kişilerin tüm faaliyetlerinden, belirli bir faaliyetinden veya belirli bir malın mülkiyetinin edinilmesinden doğacak kâr ve zarara katılmak üzere finansman sağlama amacıyla müşterilerle ortaklık kurulması işlemidir. Ortaklık yöntemleri; emek-sermaye ortaklığı (mudarebe), kâr-zarar ortaklığı (müşareke), yatırım ortaklığı (girişim sermayesi), mülkiyet ortaklığı, zirai ortaklıklar türlerinden oluşur.

ç) Vekâlet yöntemleri: Müşteri ile imzalanan vekâlet sözleşmesi kapsamında kârın tamamı veya önceden belirlenmiş belirli bir kısmı ile zararı bankaya ait olmak üzere, gelir getirici bir faaliyeti için finansman sağlama amacıyla müşterinin vekil olarak yetkilendirilmesi işlemidir. Vekâlet yöntemleri, adi vekâlet ve yatırım vekâleti türlerinden oluşur.

d) Diğer yöntemler: Karşılıksız ödünç (karz-ı hasen), kefalet, garanti, vaat, ödül vaadi (cuâle) türleri ile Kurulca belirlenecek diğer yöntemlerden oluşur.

(2) Birinci fıkrada sayılan yöntemlere ve bu yöntemlere ilişkin belirlenecek standartlara dayalı hukuki ilişkiler münhasıran finansman sağlama amacıyla kurulur.

(3) Katılım bankaları, gelir elde etme amaçlı olarak müşterilerine nakit finansman sağlayamazlar.

(4) Satım yöntemlerine dayalı işlemlerde satıcı tarafından müşteri adına düzenlenen belgeler sebebiyle yapılacak ödemelerin finansman sağlayan banka vasıtasıyla yapılması, bankanın kayıtlarında gösterilmesi ve alım satımına ilişkin belgenin bir suretinin bankada muhafazası zorunludur. Usul ve esasları Kurul tarafından belirlenen hallerde bedelin satıcıya ödenmesi şartı aranmaz.

(5) Birinci fıkranın (c) bendinde sayılan ortaklık yöntemlerinden mülkiyet ortaklığı dışındaki yöntemlere dayalı finansman işlemlerinde banka ile müşteri arasında finansman ortaklığı kurulur. Finansman ortaklığı, müşterinin belirli bir faaliyetinden veya tüm faaliyetlerinden doğacak kâr ve zarara katılmak üzere Kanunun 48 inci maddesi hükümleri kapsamında münhasıran finansman sağlama amaçlı olarak kurulur ve bu madde hükümlerine uygun düştüğü ölçüde ortaklıkları düzenleyen ilgili mevzuat hükümlerine tabidir.

(6) Finansman ortaklığı, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda düzenlenen sermaye şirketi şeklinde veya taraflar arasında imzalanan süreli ortaklık sözleşmesi ile kurulur. Tarafların kâr ve zarara katılma

oranları sözleşmede belirtilir.

(7) Finansman ortaklığı sözleşmelerinde, sermayesine iştirak edilen ortaklığın yönetimi başta olmak üzere tarafların hak ve yükümlülüklerine yer verilmesi zorunludur. Finansman ortaklığı paylarının en fazla yedi yıl içinde elden çıkarılması şarttır. Kurul, ihtiyaç duyulması halinde bankaca konuya ilişkin tevsik edici belgelerle Kuruma başvurulması halinde yedi yıllık süreyi uzatabilir.

(8) Birinci fıkra da sayılan yöntemlere dayalı finansmanlar için müşteriler ile imzalanacak sözleşmelerin yeknesak bir şekilde uygulanmasını ve katılım bankacılığı meslek ilke ve standartlarına uyumunu teminen, Kurulun uygun görüşü alınmak suretiyle Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından tip sözleşmeler hazırlanır.

(9) Birinci fıkra da belirtilen her bir finansman yöntemine ilişkin standartlar, Kurulun uygun görüşü alınmak suretiyle Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından belirlenir.

(10) Kalkınma ve yatırım bankaları, bu madde hükümleri ile bu madde hükümlerine dayalı olarak yapılacak düzenlemelere uygun olmak ve münhasıran faizsiz yöntemlerle sağlamış oldukları kaynaklarla sınırlı olmak üzere, müşterilerine birinci fıkra da sayılan yöntemlere dayalı olarak finansman sağlayabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Rehberler

MADDE 17- (1) Kurul, bu Yönetmeliğin uygulamasına ilişkin rehberler çıkarmaya yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 18- (1) 1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Birinci fıkra ile yürürlükten kaldırılan Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 19- (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrası 1/7/2024 tarihinde,

b) Diğer hükümleri 1/1/2024 tarihinde,
yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

Ekleri için tıklayınız